

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. rugpjūčio 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Direktyva 2011/83/ES – 2 straipsnio 9 punktas – Sąvoka „prekybai skirtos patalpos“ – Kriterijai – Pardavimo sutartis, sudaryta prekiautojo stende mugėje“

Byloje C-485/17

dėl *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) 2017 m. liepos 13 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2017 m. rugpjūčio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Verbraucherzentrale Berlin eV

prieš

Unimatic Vertriebs GmbH

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. Malenovský, teisėjai M. Safjan (pranešėjas) ir D. Šváby,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Verbraucherzentrale Berlin eV*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* R. Jahn,
- *Unimatic Vertriebs GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* P. Rau,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos P. Cottin ir J. Van Holm,
- Europos Komisijos, atstovaujamos C. Hödlmayr ir N. Ruiz García,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011, p. 64), 2 straipsnio 9 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant vartotojų asociacijos *Verbraucherzentrale Berlin eV* (toliau – asociacija) ir prekybos bendrovės *Unimatic Vertriebs GmbH* (toliau – *Unimatic*) ginčą dėl informacijos apie vartotojo teisę atsisakyti mugėje sudarytos pardavimo sutarties.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2011/83 4, 5, 7, 21, 22 ir 37 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
 - „(4) <...> Suderinti tam tikrus vartotojų nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių teisės aspektus yra būtina siekiant skatinti realią vartotojų vidaus rinką, kurioje būtų siekiama nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp aukšto vartotojų apsaugos lygio ir įmonių konkurencingumo, tuo pačiu užtikrinant subsidiarumo principo laikymąsi;
 - (5) <...> visiškas vartotoj[ui] [teikiamos] informacijos ir teisės atsisakyti sutarties suderinimas nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytose sutartyse padės pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir pagerinti <...> vidaus rinkos veikimą;
- <...>
- (7) visiškas kai kurių pagrindinių reglamentavimo aspektų suderinimas turėtų labai padidinti teisinį tikrumą vartotojams ir prekyautojams. <...> Be to, visoje Sąjungoje būtų užtikrinamas aukštas bendras vartotojų apsaugos lygis;
- <...>
- (21) ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis turėtų būti apibrėžta kaip sutartis, sudaryta vietoje, kuri nėra prekybai skirtos prekyautojo patalpos, pavyzdžiui, vartotojo namuose arba darbo vietoje fiziškai kartu dalyvaujant prekyautojui ir vartotojui. Sutarties sudarymo ne prekybai skirtose patalpose kontekste, vartotojui gali būti daromas potencialus psichologinis spaudimas arba vartotojas gali susidurti su netikėtumais, nepaisant to, ar vartotojas prekyautoją kvietė, ar ne. Ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties termino apibrėžtis taip pat turėtų apimti situacijas, kai asmeniškai ir betarpiškai kreipiamasi į vartotoją sutarties sudarymo ne prekybai skirtose patalpose kontekste, tačiau sutartis sudaroma iš karto po to prekybai skirtose prekyautojo patalpose arba naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis. <...> Produktai, nupirkti per prekyautojo organizuotą ekskursiją, kurios metu jis reklamuoja ir parduoda įsigytus produktus, turėtų būti laikomi įsigytais sudarius sutartis ne prekybai skirtose patalpose;
- (22) prekybai skirtomis patalpomis turėtų būti laikomos bet kokios rūšies patalpos (pavyzdžiui, parduotuvės, kioskai ar transporto priemonės), kuriomis prekyautojas naudojasi kaip nuolatine ar įprastine prekybos vieta. Turgaviečių prekystaliai ir parodų stendai turėtų būti laikomi prekybai skirtomis patalpomis, jeigu jie atitinka šią sąlygą. Mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekyautojas vykdo sezoninę veiklą, pavyzdžiui, turizmo sezono metu slidinėjimo ar pajūrio

kurorte, turėtų būti laikomos prekybai skirtomis patalpomis, nes prekytojas tose patalpose vykdo įprastą veiklą. Viešai prieinamos vietos, pavyzdžiui, gatvės, prekybos centrai, paplūdimiai, sporto infrastruktūros objektai ir viešasis transportas, kuriuose prekytojas išimties tvarka vykdo savo verslo veiklą, taip pat privati namai ar darbo vietos neturėtų būti laikomos prekybai skirtomis patalpomis. <...>

<...>

(37) <...> Ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių atveju vartotojas turėtų turėti teisę atsisakyti sutarties dėl galimų netikėtumų ir (arba) psichologinio spaudimo. Sutarties atsisakymu turėtų būti nutraukiama sutarties šalių pareiga vykdyti sutartį.“

4 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

8. ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis – prekytojo ir vartotojo sutartis:
 - a) sudaryta vietoje, kuri nėra prekybai skirtos prekytojo patalpos, fiziškai kartu dalyvaujant prekytojui ir vartotojui;
 - b) kurią tokiomis pačiomis aplinkybėmis, kaip nurodyta a punkte, pasiūlo sudaryti vartotojas;
 - c) sudaryta prekytojo prekybai skirtose patalpose arba naudojantis bet kuria nuotolinio ryšio priemone iš karto po to, kai į vartotoją buvo asmeniškai ir betarpiškai kreiptasi vietoje, kuri nėra prekytojo prekybai skirtos patalpos, fiziškai kartu dalyvaujant prekytojui ir vartotojui; arba
 - d) sudaryta per prekytojo organizuotą ekskursiją siekiant reklamuoti ir parduoti vartotojui prekes ar paslaugas;
9. prekybai skirtos patalpos:
 - a) nekilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekytojas nuolat vykdo savo veiklą; arba
 - b) kilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekytojas paprastai vykdo savo veiklą;

<...>“

5 Šios direktyvos 5 straipsnis susijęs su „[i]nformacijos reikalavimai[s], taikom[ais] sudarant kitas sutartis, nei nuotolinės prekybos sutartys ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutartys“.

6 Tos pačios direktyvos 6 straipsnio „Informacijos reikalavimai, taikomi nuotolinės prekybos sutartims ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims“ 1 dalyje nustatyta:

„Prieš vartotojui įsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, prekytojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui šią informaciją:

<...>

- h) jei taikoma teisė atsisakyti sutarties, naudojimosi šia teise sąlygas, laiko terminą ir tvarką pagal 11 straipsnio 1 dalį, taip pat pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, pateiktą I priedo B dalyje;

<...>“

- 7 Direktyvos 2011/83 7 straipsnio „Oficialūs reikalavimai, taikomi ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims“ 1 dalyje numatyta:

„Sudarant sutartis ne prekybai skirtose patalpose prekiautojas pateikia 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui popierine forma arba, jei vartotojas sutinka, kita patvariąja laikmena. Ta informacija turi būti įskaitoma ir pateikiama aiškia bei suprantama kalba.“

- 8 Šios direktyvos 9 straipsnio „Teisė atsisakyti sutarties“ 1 dalis išdėstyta taip:

„Išskyrus, kai taikomos 16 straipsnyje nurodytos išimtys, vartotojas, nenurodydamas priežasties ir nepatirdamas kitų, nei numatytosios 13 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnyje, išlaidų per 14 dienų laikotarpį gali atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties.“

Vokietijos teisė

- 9 Direktyva 2011/83 į Vokietijos teisę perkelta 2013 m. rugsėjo 20 d. *Gesetz zur Umsetzung der Verbraucherrechtlinie und zur Änderung des Gesetzes zur Regelung der Wohnungsvermittlung* (Įstatymas dėl Vartotojų teisių direktyvos perkėlimo ir Nekilnojamojo turto agentūrų įstatymo pakeitimo; *BGBI.* 2013 I, p. 3642).

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 *Unimatic* yra prekybos bendrovė, kuri parduoda prekes, be kita ko, kasmetinėje Berlyno (Vokietija) *Grüne Woche* („Žalioji savaitė“) mugėje. Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nutarties matyti, kad *Unimatic* savo prekėmis prekiauja tik mugėse.
- 11 2015 m. sausio 22 d. šios mugės *Unimatic* stende klientas užsakė garinį dulkių siurbį už 1 600 EUR. *Unimatic* neinformavo kliento, kad pagal Vokietijos teisės aktus jis turi teisę atsisakyti sutarties, kaip numatyta Direktyvos 2011/83 9 straipsnyje.
- 12 Asociacija nurodė, jog *Unimatic* privalėjo paaiškinti šiam klientui, kad jis turi teisę atsisakyti sutarties, nes sudarė pardavimo sutartį ne prekybai skirtose patalpose.
- 13 Taigi asociacija kreipėsi į *Landgericht Freiburg* (Freiburgo apygardos teismas, Vokietija) su ieškiniu, kuriuo reikalavo uždrausti *Unimatic* prekiauti savo produktais neinformavus vartotojų apie jiems suteiktą teisę atsisakyti sutarties.
- 14 *Landgericht Freiburg* (Freiburgo apygardos teismas) atmetė asociacijos ieškinį, taip pat buvo atmestas jos apeliacinis skundas *Oberlandesgericht Karlsruhe* (Karlsruhės aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija).
- 15 Tokiomis aplinkybėmis asociacija pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Direktyvos 2011/83 nuostatų tekste nėra kriterijų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti, kiek konkrečiu atveju prekiautojas „paprastai“ vykdo savo veiklą mažmeninės prekybos patalpose, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 9 punkto b papunktį.

- 17 Šiuo klausimu, viena vertus, remiantis visų pirma Direktyvos 2011/83 22 konstatuojamąja dalimi, būtų galima atsižvelgti į tai, kad prekiautojas paprastai naudoja tam tikrą prekybos būdą, t. y. savo produktais mažmeninės prekybos patalpose prekiauja nuolat, o ne tik retkarčiais.
- 18 Kita vertus, toks požiūris reikštų, kad vartotojas, įsigijęs mugėje prekiautojo parduodamą prekę, kuria jis paprastai prekiauja savo stacionarioje parduotuvėje ir tik retkarčiais mugėse, turėtų Direktyvos 2011/83 9 straipsnyje numatytą teisę atsisakyti sutarties, o kito prekiautojo, kuris savo prekėmis paprastai prekiauja mugėse ir neturi stacionarios parduotuvės, pardavimai nebūtų laikomi pardavimais „ne prekybai skirtose patalpose“, taigi nebūtų taikoma ir minėta teisė atsisakyti sutarties.
- 19 Remiantis kitu prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nurodytu požiūriu, vertinant, ar sutartis sudaryta ne „prekybai skirtose patalpose“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punktą, lemiamos reikšmės neturi tai, kaip prekiautojas organizuoja savo prekybą. Šis vertinimas turėtų būti atliekamas atsižvelgiant į parduodamos prekės pobūdį. Jeigu tai yra prekė, kuria paprastai prekiaujama mugėse, manytina, kad vartotojas, lankydamasis konkrečioje mugėje, turėjo tikėtis, jog jam bus siūloma pirkti tokią prekę. Vis dėlto vartotojo apsaugą reikėtų užtikrinti kalbant apie kitokio pobūdžio prekes, dėl kurių atitinkamų pasiūlymų šioje mugėje jis negalėjo tikėtis. Šis požiūris paremtas Direktyvoje 2011/83 numatytos teisės atsisakyti sutarties tikslu apsaugoti vartotoją nuo skuboto sutarties sudarymo, kai jis atsiduria netikėtoje situacijoje arba jam daromas psichologinis spaudimas.
- 20 Remiantis šio sprendimo 19 punkte nurodytu požiūriu, svarbūs yra vartotojo lūkesčiai ir suvokimas. Šiuo klausimu, viena vertus, būtų galima atsižvelgti į vartotojo lūkesčius apsisprendimo vykti į mugę momentu, nes šie lūkesčiai grindžiami informacija apie prekes ar paslaugas, kurios ten bus siūlomos. Kita vertus, aiškinant Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punktą reikėtų atsižvelgti į konkrečias aplinkybes, kuriomis mugėje buvo sudaryta sutartis.
- 21 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. Ar standas parodų salėje, kurį prekiautojas keletą dienų per metus vykstančioje mugėje naudoja prekybai savo produktais, yra „nekilnojamoji mažmeninės prekybos patalpa“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punkto a papunktį, ar „kilnojamoji mažmeninės prekybos patalpa“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 9 punkto b papunktį?
2. Tuo atveju, jeigu tai yra kilnojamoji mažmeninės prekybos patalpa:
- į ką reikėtų atsižvelgti sprendžiant, ar prekiautojas „paprastai“ vykdo savo veiklą mugių stenduose:
- a) į tai, kaip prekiautojas organizuoja savo veiklą; ar
- b) į tai, kad vartotojas turi tikėtis sudaryti sutartį dėl atitinkamų prekių nagrinėjamoje mugėje?
3. Tuo atveju, jeigu į antrąjį klausimą būtų atsakyta taip, kad svarbus yra vartotojo suvokimas [antrojo klausimo b punktas]:
- kuo turi būti vadovaujamasi sprendžiant, ar vartotojas turi tikėtis sudaryti sutartį dėl atitinkamų prekių nagrinėjamoje mugėje: apskritai visuomenės požiūriu, vertinant, kaip mugė pristatoma šiai visuomenei, ar atitinkamo vartotojo požiūriu, vertinant, kaip jis iš tikrųjų suvokia mugę, kai sudaro sutartį?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 22 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punktą turi būti aiškinamas taip, kad prekiautojo stendas mugėje, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame jis savo veiklą vykdo keletą dienų per metus, yra „prekybai skirtos patalpos“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 23 Pirmiausia reikia priminti, kad Direktyvoje 2011/83 „prekybai skirtos patalpos“ apibrėžiamos, pirma, kaip nekilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekiautojas nuolat vykdo savo veiklą (2 straipsnio 9 punkto a papunktis), ir, antra, kaip kilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekiautojas paprastai vykdo savo veiklą (2 straipsnio 9 punkto b papunktis).
- 24 Tos direktyvos 22 konstatuojamojoje dalyje šiuo klausimu patikslinama, kad prekybai skirtomis patalpomis turėtų būti laikomos bet kokios rūšies patalpos, pavyzdžiui, parduotuvės, kioskai ar transporto priemonės, kuriomis prekiautojas naudojasi kaip nuolatine ar įprastine prekybos vieta.
- 25 Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė, kad prekybai skirtos patalpos gali būti arba nekilnojamosios, arba kilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, o prekiautojo veikla gali būti vykdoma nuolat arba paprastai.
- 26 Direktyvoje 2011/83 neapibrėžiama, ką reikėtų laikyti „nuolat“ arba „paprastai“ vykdoma veikla ir nedaroma nuorodos į nacionalinę teisę, kurioje būtų paaiškinta tiksli šių sąvokų reikšmė.
- 27 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją iš vienodo Sąjungos teisės taikymo reikalavimo matyti, kad kai Sąjungos teisės nuostatoje nedaroma nuorodos į valstybių narių teisę dėl konkrečios sąvokos, ji visoje Sąjungoje turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik į konkrečios nuostatos formuluotę, bet ir į jos kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslą (2018 m. kovo 8 d. Sprendimo *DOCERAM*, C-395/16, EU:C:2018:172, 20 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Taigi taikant Direktyvą 2011/83 jos 2 straipsnio 9 punkto a ir b papunkčiuose nurodytas sąvokas reikia laikyti savarankiškais Sąjungos teisės sąvokomis, kurios visų valstybių narių teritorijoje aiškinamos vienodai.
- 29 Šiuo klausimu, pirma, reikia konstatuoti, kad keletą dienų per kalendorinius metus vykstančios mugės stende, kaip antai nagrinėjamame pagrindinėje byloje, vykdoma prekiautojo veikla negali būti laikoma „nuolat“ vykdoma veikla pagal įprastą šio termino reikšmę.
- 30 Antra, dėl termino „paprastai“ reikia pažymėti, kad šis terminas pagal įprastą jo reikšmę gali būti suprantamas kaip reiškiantis arba tam tikrą nagrinėjamos veiklos nuolatinumą, arba šios veiklos vykdymo nagrinėjamose patalpose įprastą pobūdį. Tad šio termino reikšmė bendrinėje kalboje neleidžia iš karto vienareikšmiškai jo išaiškinti.
- 31 Vis dėlto tai, kad prekiautojas nuolat arba paprastai vykdo savo veiklą „prekybai skirtose patalpose“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punktą, lemia šioje direktyvoje numatytos vartotojo apsaugos apimtį.
- 32 Pirma, Direktyvos 2011/83 6 ir 7 straipsniuose yra numatyti informacijos ir oficialūs reikalavimai, taikomi „ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 8 punktą. Be to, šios direktyvos 9–16 straipsniuose vartotojui suteikiama teisė atsisakyti sutarties po to, kai jis sudaro tokią sutartį, ir nustatytos šios teisės įgyvendinimo sąlygos ir tvarka. Antra, sąvokos „ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis“ apibrėžtyje nurodoma sąvoka „prekybai skirtos patalpos“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 9 punktą.

- 33 Šio sprendimo 32 punkte nurodytų nuostatų tikslas yra įtvirtintas, be kita ko, Direktyvos 2011/83 21 konstatuojamojoje dalyje, kurioje numatyta, kad vartotojui, esančiam ne prekybai skirtose prekiautojo patalpose, gali būti daromas psichologinis spaudimas arba jis gali susidurti su netikėtumais, nesvarbu, ar vartotojas prekiautoją kvietė. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjas taip pat siekė reglamentuoti atvejus, kai asmeniškai ir tiesiogiai kreipiamasi į vartotoją ne prekybai skirtose patalpose, tačiau sutartis sudaroma iš karto po to prekybai skirtose prekiautojo patalpose arba naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis.
- 34 Vadinasi, Sąjungos teisės aktų leidėjas vartotojo apsaugą, susijusią su ne prekybai skirtose patalpose sudarytomis sutartimis, numatė tuo atveju, kai sutarties sudarymo momentu vartotojo nėra patalpose, kuriose prekiautojas nuolat arba paprastai vykdo veiklą, būtent dėl to, kad jis laikėsi nuomonės, jog spontaniškai apsilankydamas tokiose patalpose šis vartotojas gali tikėtis, kad prekiautojas į jį kreipsis, todėl vėliau prireikus negali pagrįstai teigti, kad jam šio prekiautojo pasiūlymas buvo netikėtas.
- 35 Be to, reikia priminti, kad sąvoka „prekybai skirtos patalpos“ jau buvo įtvirtinta 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvos 85/577/EEB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su sutartimis, sudarytomis ne prekybai skirtose patalpose (OL L 372, 1985, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 262), kuri buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 2011/83, 1 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje.
- 36 Direktyvos 85/577 ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje buvo nustatyta, kad ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių ypatumas yra tas, kad paprastai būtent prekiautojas pradeda derybas dėl sutarties, kurioms vartotojas nėra pasirengęs arba yra netikėtai užkluptas, ir kad vartotojas dažnai negali palyginti pasiūlymo kokybės ir kainos su kitais pasiūlymais. Šioje konstatuojamojoje dalyje taip pat buvo patikslinta, kad šis netikėtumo elementas paprastai yra ne tik išnešiojamoje prekyboje sudaromose sutartyse, bet ir kitų rūšių sutartyse, kurias pardavėjas sudaro ne prekybai skirtose patalpose.
- 37 Atsižvelgęs būtent į Direktyvos 85/577 ketvirtą konstatuojamąją dalį 1999 m. balandžio 22 d. Sprendimo *Travel Vac* (C-423/97, EU:C:1999:197) 34 ir 37 punktuose Teisingumo Teismas nusprendė, kad sąvoka „prekybai skirtos patalpos“, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, apima patalpas, kuriose prekiautojas paprastai vykdo savo veiklą ir kurios aiškiai nurodytos kaip mažmeninės prekybos vieta.
- 38 Kadangi, kaip matyti iš Direktyvos 2011/83 22 konstatuojamosios dalies, joje vartojama sąvoka „prekybai skirtos patalpos“ turėtų apimti ir vietas, kuriose vartotojui pateiktas siūlymas pirkti nėra netikėtas, tame Teisingumo Teismo sprendime suformuota jurisprudencija, susijusi su Direktyvos 85/577 aiškinimu, tebėra svarbi aiškinant šią sąvoką, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2011/83.
- 39 Atsižvelgiant į šiuos argumentus ir į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 34 punkte, terminas „paprastai“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punkto b papunktį, turi būti aiškinamas kaip reiškiantis nagrinėjamos veiklos vykdymo atitinkamose patalpose įprastą pobūdį.
- 40 Šio aiškinimo nepaneigia tai, kad Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punkto a papunktyje, kuriame minimos nekilnojamosios patalpos, daroma nuoroda į atitinkamo prekiautojo ne „paprastai“, o „nuolat“ vykdomą prekybos veiklą. Dėl tokių patalpų pažymėtina, jog tai, kad atitinkama veikla jose vykdoma nuolat, būtinai reiškia, kad ji vartotojui yra „normali“ arba „įprasta“. Atsižvelgiant į nuolatinumą, kurį turi atitikti tokiose prekybai skirtose patalpose vykdoma veikla, vartotojas negali būti netikėtai užkluptas jose pateikiamų pasiūlymų.
- 41 Konkrečiai dėl situacijos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kai prekiautojas savo veiklą vykdo mugės stende, reikia priminti, kad, kaip nustatyta Direktyvos 2011/83 22 konstatuojamojoje dalyje, turgaviečių prekystaliai ir mugių stendai turi būti laikomi prekybai skirtomis patalpomis, jeigu jie atitinka šią sąlygą.

- 42 Iš šios konstatuojamosios dalies taip pat matyti, kad mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekiautojas vykdo sezoninę veiklą, pavyzdžiui, turizmo sezono metu slidinėjimo ar pajūrio kurorte, turi būti laikomos prekybai skirtomis patalpomis, nes šis prekiautojas jose vykdo įprastą veiklą. Vis dėlto viešai prieinamos vietos, pavyzdžiui, gatvės, prekybos centrai, paplūdimiai, sporto infrastruktūros objektai ir viešasis transportas, kuriuose šis prekiautojas išimties tvarka vykdo savo prekybos veiklą, taip pat privatūs namai ar darbo vietos neturi būti laikomos prekybai skirtomis patalpomis.
- 43 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tam, kad konkrečiu atveju būtų nustatyta, ar stendas mugėje laikytinas „prekybai skirtomis patalpomis“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 9 punktą, reikia atsižvelgti į tai, kaip iš tikrųjų šis stendas atrodo visuomenei, o konkrečiau – ar vidutinio vartotojo akimis tai yra prekiautojo vieta, kurioje jis paprastai vykdo savo veiklą, įskaitant sezoninę veiklą, todėl apsilankydamas joje toks vartotojas gali pagrįstai tikėtis siūlymo pirkti.
- 44 Šiuo klausimu yra svarbus vidutinio vartotojo, t. y. pakankamai informuoto ir protingai pastabaus bei nuovokaus vartotojo, suvokimas (pagal analogiją žr. 2014 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Kásler ir Káslerné Rábai*, C-26/13, EU:C:2014:282, 74 punktą; 2016 m. spalio 26 d. Sprendimo *Canal Digital Danmark*, C-611/14, EU:C:2016:800, 39 punktą ir 2017 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Andriciuc ir kt.*, C-186/16, EU:C:2017:703, 47 punktą).
- 45 Šiomis aplinkybėmis nacionalinis teismas atitinkamo stendo išvaizdą turi įvertinti vidutinio vartotojo akimis, atsižvelgdamas į visas su prekiautojo veikla susijusias faktines aplinkybes ir ypač į pačios mugės patalpose skleidžiamą informaciją. Pati nagrinėjamos mugės trukmė šiuo klausimu nėra lemiamą, nes, kaip matyti iš Direktyvos 2011/83 22 konstatuojamosios dalies, Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė, kad patalpos, kuriose prekiautojas vykdo sezoninę veiklą, gali būti laikomos „prekybai skirtomis patalpomis“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 9 punktą.
- 46 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 9 punktas aiškintinas taip, kad prekiautojo stendas mugėje, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame jis savo veiklą vykdo keletą dienų per metus, yra „prekybai skirtos patalpos“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jeigu, atsižvelgiant į visas su šia veikla susijusias faktines aplinkybes ir ypač į šio stendo išvaizdą ir pačios mugės patalpose skleidžiamą informaciją, pakankamai informuotas ir protingai pastabus bei nuovokus vartotojas galėjo pagrįstai tikėtis, kad šis prekiautojas jose vykdo savo veiklą ir į jį kreipsis dėl sutarties sudarymo, o tai turi patikrinti nacionalinis teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 47 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, 2 straipsnio 9 punktas turi būti aiškinamas taip, kad prekiautojo stendas mugėje, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame jis savo veiklą vykdo keletą dienų per metus, yra „prekybai skirtos patalpos“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jeigu, atsižvelgiant į visas su šia veikla susijusias faktines aplinkybes ir ypač į šio stendo išvaizdą

ir pačios mugės patalpose skleidžiamą informaciją, pakankamai informuotas ir protingai pastabus bei nuovokus vartotojas galėjo pagrįstai tikėtis, kad šis prekiautojas jose vykdo savo veiklą ir į ją kreipsis dėl sutarties sudarymo, o tai turi patikrinti nacionalinis teismas.

Parašai.